

P-tal fyri øll ella ongan

Í 1983 FINGU vit p-talsskipanina. Hon kom í sambandi við samtiðarskattin, ið varð samtyktur tað árið, og sum fór at virka í 1984. Upprunaliga ætlanin var at p-talið bert skuldi nýtast í sambandi við skatt.

SEINNI er lógin broytt, soleiðis at p-talið nú eisini kann nýtast í sambandi við konti í peningastovnunum, men enn er tann broytingin ikki førd út í lívið. Orsøkin til tess er politisk ósemja um nýtsluna av p-talinum.

UPPRUNALIGA lógin um nýtslu av p-talinum varð samtykt av sambandsflokkinum, fólkaflokkinum og sjálfstýrisflokkinum. Nú talan er um at nýta p-talið í samandi

við konti í peningastovnunum, eru hesir flokkar ímóti. Teir halda, at p-talið bert skal nýtast í sambandi við skatt-ingina av krónunum, ið Pal-leba við bit og slit hevur vunn-ið, men ikki til nærri kanning-ar av skattaviðurskiftunum hjá Fossadun, sum eigur milli-ardina, ið gongur leys.

MIDSKEIÐIS í sekstíárunum, meðan sokallaða sjálfstýris-landsstýrið ráddi fyri borgum, fingur vit nýggja skattalóg. Sambært hesi skuldu allir skattgjaldarar lata skatta-valdinum ognaruppgerð. Hendan gav eisini skattavald-inum heimild til at fara í pen-ingastovnnarar at kanna, um samsvar er ímillum innsendu ognaruppgerðina, og tey veruligu inn- og útlánini í pen-ingastovnunum. Spurningur-in er um p-talið eisini skal nýt-ast í hesum arbeiði.

OKKUM tykir tað bæði lógið og margháttligt, at flokkar skulu taka undir við, at p-talið skal nýtast at skatta Pal-leba við, men ikki at kanna skatta-viðurskiftini hjá Fossadun við. Hava vit ikki líkarætt? Er tað sama ikki galdandi fyri Loka og Tór, fyri jøðar og grikkar, fyri høg og lág, og fyri múgvandi og ómúgva-andi?

Í 1983 VAR javnaðarflokkurin ímóti p-talinum. Flokkurin vísti á, at tað ber til at umsita eina samtiðarskattaskipan, uttan at nýta eitt persónstal. Hetta halda vit framvegis. Og skulu vit broyta galdandi p-talsskipan, so eiga vit at venda aftur til 1983 og endur-skoda alla skipanina. Tað má vera tað einasta rætta.

VIT kunnu ikki liva við, at p-talið einans er veruligt hjá

Vilhelm
Johannessen,
skrivari:

nøkrum, men bert eitt eiti hjá øðrum. Antin skulu vit hava eina p-talsskipan fyri øll ella onga. Tað er so einfalt.

vj.

sosigaley

Dimmalætting

DALBLAÐIÐ

KROSSA

14. SEPTEMBER

FRIÐ FØROYAR

NORÐSTÍÐ

Tjóðveldið vil hava Føroyar upp í EF

„Javnaðarflokkurin sigur seg „i løtuni“ ikki vera fyri limaskapi í EF. Men lesa vit greinarnar í javnaðarmál-gagninum tíðliga í summar, eftir at blaðstjórin hevði vitjað á høvudsborgini í Brux-elles, so skilst, at hesin í summum greinum var heldur enn ikki lunkaður“, skrivur 14. Sep-tember, mál-gagnin tjóð-veldisflokksins, í odda-grein mikudagin.

Vit skulu venda aftur til hesi orð, men fyrst vilja vit greiða frá — fyri at brúka metodurnar og „lo-gikkini“ hjá tjóðveldismál-gagninum — hvi vit halda, at tjóðveldisflokkurin er fyri limaskapi í EF. Tjóð-veldisfólk kanska stúrsa við og spyrja, hvat Sosial-urin billar sær inn at venda øllum á høvdið. Well, latið okkum byrja:

Mikudagin er ein greinastubbi í 14. Sep-tember undir yvirskriftini „Meiriluti fyri EF“. So kemur ein stutt grein, sum sigur frá eini norskari meiningskanning, ið visir ein meiriluta í norska fólk-inum fyri EF-limaskapi. Tað er út frá hesum greinastubba, at vit við vissu kunnu siga, at føy-oyksi tjóðveldisflokkurin er fyri limaskapi í EF.

Hvat er hetta fyri nakað tvælt, man onkur tjóð-veldismaður hugsa. Jú — vist er tað tvælt á sama hátt sum tað 14. Sep-tember skrivur um javn-aðarflokk og EF. Ti — og leggið tykkum hetta væl í geyma — tað er nettup uppá henda mátan, at blaðstjórin á 14. Septem-ber roynir at frygigkla fólk, at javnaðarflokkurin er fyri limaskapi. Hevur Sosialurin lovt sær at skrivað onkra greinina um EF, og henda t.d. snúði seg um fyrminur við lima-skapi hjá eitt nú Noregi, so sá 14. September sær alt fyri eitt møguleikan at manipulera — at leggja hetta út sum javnaðar-

politikk. Ti siga vit, vit mugu eisini hava loyvi — at brúka teirra egnu me-todur — og at siga, at tjóð-veldisflokkurin er fyri limaskapi í EF, ti 14. Sep-tember hevur eina grein við yvirskriftini „Meiriluti fyri EF“. Hetta ljóðar sum gagg og er tað eisini. Men soleiðis arbeiðir blað-stjórin á 14. September, sum eisini er valevni hjá tjóðveldisflokkinum.

Blaðstjórin og valevnið Vilmond Jacobsen leggur blaðstjóran á Sosialinum undir at hava ríkið upp undir at fáa Føroyar upp í EF aftan á blaðmannaviti-gan í EF-høvudsstaðnum. Blaðstjórin skal hava verið í so lunkaður í fleiri blaðgreinum, sigur hann. Hetta er ikki beint. Tvørturímóti vóru hesar greinar reint informativar og var eftir fórimuni roynt at visa á, hvat tað vil siga fyri Føroyar at vera í EF og uttanfyri EF.

Fyri einum mánaða síð-an stóð stór yvirskrift í 14. September. „Við javn-aðarflokkinum inn í EF“. Hetta úttalili bygdi á eina tíðindagrein í Sosial-

inum, har danski uttan-rikisráðharrin var siter-aður fyri at siga, at „tað bara er ein spurningur um tíð til bæði Svoriki, Fin-land, Noreg og Ísland eru limir í EF“. Ja, soleiðis verður arbeiðt á 14. Sep-tember. Einstakir setn-ingar í vanligum tíðinda-greinum verða tiknir út úr einum størri samanhangi og gjørdir til, at javnaðar-flokkurin vil hava Føroyar upp í EF. Hetta verður bert skrivað fyri at var-skógva fólk, sum lesa greinirnar hjá Vilmundi o.o. í 14. September. Og fyri at brúka teirra egnu terminologi, so mugu vit hervið enn einaferð konstatera, at tjóðveldis-flokkurin er fyri limaskapi í EF. (ti 14. September umrøður norska kan-ning, ið sigur, at ein meiriluti av norðmonnum er fyri EF). Hetta er tjóðveldislogikk-ur í einum nóturhylki. Vælgagnist tykkum.

Eitt reint umhvørvi

Hatta man ikki fara at henda her hjá okkum. Vit liggja so fjarskotin burtur frá øllum ólevn-aði og striði. Lat bara hinar um tað... Ja, so-leiðis verður ofta tikið til. Tað fer ikki dagur, at vit ikki hoyra um stórar dálkingarvan-lukkur úti í heimi. Men hvussu er tá státt við dálkingini og um-hvørvinum her hjá okk-um! Henda spurningin tók FNU til víðgerðar á fundi í Norðurlanda-húsinum mikukvöldið. Allir flokkar vóru bodnir at vera við og tosa um, hvat flokkur-in fer at gera við um-hvørvismálina eftir valið. Allir móttu utt-an fólkaflokkurin.

Umboðið hjá javnað-arflokkinum Jóannes Dalsgaard, sum hevur verið við til at skapa grundarlagið fyri tí lógarverki, sum fyrri-ggum um umhvørvis-málina, helt fyri, at okkum restar í at fáa lóginar at virka í prak-sis. Til tess er neyðugt við neyvri reglugerð og við bæði útbúnum

fólki og amboðum. Eis-ini vit mugu brúka orku og pening til at verja okkum móti um-hvørvisvandum, sum lúra, segði hann.

Tað er greitt, at vit hava ikki ráð at spara á hesum økinum. Ti dálking av umhvørvin-um er kanska tað ring-asta vit kunnu hugsa okkum. Skulu vit fara inn í 20. öld við tí motto til útheimin: keypið okkara fisk, ti hann svimur í heimsins reinasta sjógvi, so mugu vit eisini til at visa dálkingarvandan-um ans. Vit mugu gera okkum út til at standa ímóti møguligum van-lukku og vit mugu fyrirbyrgja dálking, har henda er møgulig. Rætt og slætt vit mugu hava ein um-hvørvispolitikk, sum alla tíðina er up to date. Eins týðandi tað er at verja okkara fiskastovna móti niðurfisking — eins týðningarmikið er tað at varðveita eitt reint umhvørvi bæði á sjógvi og á landi.